

PORADNIK PRAWNY

ЮРИДИЧНИЙ ПОСІДНИК

SYTUACJA ZAWODOWA OBYWATELI UKRAINY W POLSCE

**СИТУАЦІЯ ПРОФЕСІЙНА ГРОМАДЯН УКРАЇНИ В
ПОЛЬЩІ**

Zadanie finansowane ze środków budżetu Państwa przekazanych
przez Powiat Wodzisławski

1. Wykonywanie pracy bez dodatkowych pozwoleń

Obywatele Ukrainy, legalnie przebywający w Polsce mogą wykonywać pracę bez dodatkowych pozwoleń (art. 22-23 SpecUstawy), jeśli ich wjazd do Polski nastąpił od 24 lutego 2022 r. i bez względu na to, czy wjechali do Polski bezpośrednio z Ukrainy czy np. przylecieli samolotem ze Słowacji.

Warunkiem legalnej pracy jest sprawdzenie przez pracodawcę dokumentów potwierdzających legalny pobyt, zrobienie ich kopii i przechowywanie ich przez cały okres wykonywania pracy przez cudzoziemca (art. 2 i 3 ustawy z 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Polski). Według MRiPS pracodawca nie ma obowiązku pobierać oświadczenia o zamiarze pozostania na terytorium Polski, o którym mowa w art. 2 SpecUstawy.

Jeżeli obywatel Ukrainy nie ma w ogóle dokumentów lub nie ma ważnych dokumentów powinien zwrócić się do Konsulatu Generalnego Ukrainy np. we Wrocławiu z wnioskiem o paszport. Dokumentem umożliwiającym w takiej sytuacji zatrudnienie obywatela Ukrainy może być wystawione przez urząd gminy zaświadczenie o złożeniu wniosku o nadanie numeru PESEL.

Ostrożność powinni zachować pracodawcy, gdy kandydat nie przedstawi żadnych dokumentów potwierdzających legalny pobyt w Polsce.

SpecUstawa pominęła tych obywateli Ukrainy, których wjazd nie został zarejestrowany i którzy nie mają dokumentów lub ważnych dokumentów, ale kiedyś uzyskali w Polsce numer PESEL. W takim przypadku powinno wystarczyć wystawione przez Straż Graniczną zaświadczenie o przekroczeniu granicy, potwierdzające przybycie do naszego kraju od 24 lutego 2022 r. Jednakże w związku z wejściem SpecUstawy Straż Graniczna zaprzestała wydawania w trybie szczególnym zaświadczeń o przekroczeniu granicy, a wszystkie sprawy związane z legalizacją pobytu obywateli Ukrainy od 16 marca 2022 r. załatwiają urzędy gmin/miejskie.

2. Uproszczona procedura legalizacji zatrudnienia

Uproszczona procedura legalizacji zatrudnienia polega na obowiązku zgłoszenia przez pracodawcę faktu powierzenia pracy obywatelowi Ukrainy w terminie 14 dni od dnia podjęcia przez niego pracy do urzędu pracy właściwego ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu powierzającego pracę. Brak zawiadomienia bądź opóźnienie zgłoszenia skutkuje tym, że praca nie jest legalna i grozi karą np. grzywny.

3. Powiadomienie o powierzeniu pracy obywatelowi Ukrainy

Pracodawca zgłasza powierzenie pracy za pośrednictwem systemu teleinformatycznego – [Usługi elektroniczne Publicznych Służb Zatrudnienia](#) (nie ma możliwości zgłoszeń w formie papierowej) poprzez zakładkę: Powiadomienie o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy.

4. Praca na rzecz podmiotu zagranicznego

Nie ma technicznej możliwości zalegalizowania pracy na rzecz podmiotu zagranicznego.

5. Rejestracja osób bezrobotnych

Każdy obywatel Ukrainy legalnie przebywający na terytorium Polski ma prawo rejestracji w powiatowym urzędzie pracy jako osoba bezrobotna albo poszukująca pracy.

6. Działalność gospodarcza

Obywatele Ukrainy, którzy legalnie przebywają w Polsce (i uzyskali numer PESEL) mogą prowadzić działalność gospodarczą na takich samych zasadach jak obywatele Polski.

7. Strona internetowa dla uchodźców z Ukrainy i osób, które chcą ich wesprzeć

Najważniejszą stroną internetową w kontekście wsparcia obywateli Ukrainy, również w znalezieniu pracy, jest [Strona dla uchodźców z Ukrainy oraz osób, które chcą ich wesprzeć](#) dostępna w języku polskim i ukraińskim. Użytkownik po zaznaczeniu, że potrzebuje pomocy w znalezieniu pracy, zostanie przekierowany m.in. do:

- **Wortalu Publicznych Służb Zatrudnienia** – zakładka o nazwie „Rynek pracy – pomoc dla Ukrainy”, dostępna jest również w języku ukraińskim;
- Portalu usług elektronicznych **urzędów pracy**;
- **Centralnej Bazy Ofert Pracy** i aplikacji **ePraca**;
- Portalu Zielona Linia oraz infolinii **19524**.

8. Sytuacja artystów i naukowców

Zgodnie z art. 12 ust. 18 SpecUstawy w sposób szczególny uregulowano sytuację artystów oraz naukowców. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz jednostki jemu podległe mogą zapewnić pomoc obywatelom Ukrainy, o których mowa w art. 1 ust. 1, także w zakresie:

- **rezydencji** polegającej na zapewnieniu warunków pobytowych umożliwiających lub wspierających prowadzenie działalności artystycznej, naukowej, dydaktycznej lub badawczej z dziedziny sztuki, rozwój zawodowy lub artystyczny;
- **stypendium twórczego** polegającego na zapewnieniu wsparcia rzeczowego lub wsparcia finansowego umożliwiającego lub wspierającego prowadzenie działalności artystycznej, naukowej, dydaktycznej lub badawczej z dziedziny sztuki, rozwój zawodowy lub artystyczny;
- **pobytu twórczego** polegającego na zapewnieniu warunków pobytowych, wsparcia rzeczowego lub wsparcia finansowego umożliwiających lub wspierających prowadzenie działalności artystycznej, naukowej, dydaktycznej lub badawczej z dziedziny sztuki, rozwój zawodowy lub artystyczny.

9. Sytuacja nauczycieli akademickich

Obywatel Ukrainy, który oświadczy, że w dniu 24 lutego 2022 r. pracował jako nauczyciel akademicki w uczelni działającej na terytorium Ukrainy oraz posiada wymagany tytuł zawodowy, stopień naukowy, stopień w zakresie sztuki lub tytuł profesora i odpowiednie kwalifikacje do zajmowania danego stanowiska, może zostać zatrudniony w uczelni jako nauczyciel akademicki z pominięciem przeprowadzania konkursu typowo przeprowadzanego w przypadku naboru na te stanowiska.

10. Zasady zatrudniania pracowników edukacji i ochrony zdrowia

Uproszczono zasady zatrudniania nauczycieli, pedagogów, psychologów szkolnych oraz asystentów nauczycieli. Zniesiono w szczególności wymóg władania językiem polskim. Uproszczono legalizowanie posiadanych uprawnień i przyznawanie warunkowych uprawnień lekarzom i lekarzom denty stom, którzy powinni dokonać zgłoszenia Ministrowi Zdrowia w jakim podmiocie leczniczym wykonywać będą zawód. Nie jest konieczna płynna znajomość języka polskiego oraz posiadanie standardowo wymaganego okresu doświadczenia zawodowego. Osobne regulacje obejmują lekarzy i lekarzy denty stom podczas stażu zawodowego. Lekarze staży ści uzyskali możliwość kontynuowania w Polsce szkolenia praktycznego oraz analogiczne uprawnienia do polskich lekarzy staży stów. Pielęgniarze i pielęgniarki także mogą zostać zatrudnieni na uproszczonych zasadach.

11. Wynagrodzenie cudzoziemców

Zgodnie z nowelizacją ustawy o cudzoziemcach wynagrodzenie cudzoziemca w 2022 roku nie może być niższe niż minimalna płaca w Polsce czyli 3010 zł brutto. Wymóg minimalnego wynagrodzenia odnosi się wyłącznie do cudzoziemców chcących wykonywać pracę na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę. Opisana zmiana przepisów nie musi jednak oznaczać całkowitej rezygnacji z zatrudnienia pracownika z zagranicy w niepełnym wymiarze czasu pracy. Znowelizowana ustawa zakłada, iż wymóg minimalnego wynagrodzenia uważa się za spełniony również w przypadku, gdy celem pobytu cudzoziemca w Polsce jest

wykonywanie pracy na rzecz więcej niż jednego pracodawcy i suma tych wynagrodzeń jest nie niższa niż wynagrodzenie minimalne. W przypadku posiadania przez cudzoziemca wizy i zezwolenia na pracę lub wykonywania pracy na podstawie oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy, obcokrajowiec będzie mógł uzyskiwać wynagrodzenie proporcjonalne do wymiaru czasu pracy.

1. Виконання робіт без додаткових дозволів

Громадяни України, які легально перебувають у Польщі, можуть працювати без додаткових дозволів (стаття 22-23 Спеціального закону), якщо їх в'їзд до Польщі відбувся з 24 лютого 2022 року та незалежно від того, чи вони в'їхали в Польщу безпосередньо з України чи, наприклад, вони прилетіли літаком зі Словаччини.

Умовою для легальної роботи є перевірка роботодавцем документів, що підтверджують легальне перебування, виготовлення їх копій та зберігання протягом усього періоду роботи іноземцем (ст. 2 і 3 Закону від 15.06.2012 р. про наслідки доручення роботи іноземцям, які перебувають з порушенням положень на території Польщі). За інформацією Міністерства сім'ї та соціальної політики, роботодавець не зобов'язаний брати декларацію про намір залишитися на території Польщі, про що йдеться у статті. 2 Спеціального закону.

Якщо громадянин України взагалі не має документів або не має дійсних документів, йому необхідно звернутися до Генерального Консульства України, наприклад у Вроцлаві, із заявою на паспорт. Документом, що дає можливість працевлаштування громадянина України в такій ситуації, може бути довідка про подання заяви про присвоєння номера PESEL, видана муніципальним управлінням.

Роботодавці повинні бути обережними, коли кандидат не надає жодних документів, що підтверджують його легальне перебування в Польщі.

Спеціальний закон не включав тих громадян України, яких в'їзд не було зареєстровано і які не мають документів чи дійсних документів, але колись отримали номер PESEL у Польщі. У цьому випадку має бути достатньо довідки про перетин кордону, виданої прикордонною службою, яка підтверджує прибуття до нашої країни з 24 лютого 2022 р. Однак у зв'язку з набуттям чинності спеціального закону прикордонна служба припинила видачу спеціальних посвідчень на перетин кордону, а всіма питаннями щодо легалізації перебування громадян України з 16 березня 2022 року вирішуються муніципальні/міські служби.

2. Спрощена процедура легалізації

Спрощена процедура легалізації працевлаштування полягає на обов'язку роботодавця повідомити про факт доручення роботи громадянину України протягом 14 днів з дня початку роботи орган зайнятості, компетентний за місцезнаходженням або місцем проживання суб'єкта, який доручає роботу. Неповідомлення або затримка звітності означає, що робота є незаконною і може призвести до покарання у вигляді штрафу.

3. Повідомлення про доручення роботи громадянину України

Роботодавець про доручення праці повідомляє через систему ІКТ: [Електронні послуги польської служби зайнятості](#) (заявка на паперовому носії неможлива) через вкладку: Повідомлення про доручення роботи громадянину України.

4. Робота на іноземну компанію

Немає технічної можливості легалізації роботи для іноземного суб'єкта.

5. Реєстрація безробітних

Кожен громадянин України, який легально перебуває в Польщі, має право зареєструватися в повітовому бюро зайнятості як безробітний або особа яка шукає роботу.

6. Господарська діяльність

Громадяни України, які легально перебувають у Польщі (і отримали номер PESEL), можуть вести бізнес на тих самих умовах, що й громадяни Польщі.

7. Сайт для біженців з України та людей, які хочуть їх підтримати

Найважливішим веб-сайтом у контексті підтримки громадян України – також у пошуку роботи – є [Сайт для біженців в Україні та людей, які хочуть їх підтримати](#), доступний польською та українською мовами. Користувач,

вибравши, що йому потрібна допомога у пошуку роботи, буде перенаправлено, зокрема, вниз:

- **Вортал Державної служби зайнятості** – вкладка «Ринок праці – допомога Україні», також доступна українською мовою,
- Портал електронних послуг **бюро зайнятості**,
- **Центральна база даних пропозицій** і додаток **ePraca**,
- Портал **«Зелена лінія»** та телефон довіри **19524**.

8. Становище митців і вчених

Відповідно до частини 18 статті 12 Спеціального закону особливим чином регулюється становище митців і науковців. Міністр культури та охорони національної спадщини та підпорядковані йому підрозділи можуть надавати допомогу громадянам України, зазначеним у статті 1 пункт 1, також в рамках:

- **проживання**, що полягає у забезпеченні умов проживання, що дозволяють або підтримують заняття мистецькою, науковою, викладацькою чи дослідницькою діяльністю у сфері мистецтва, професійного чи художнього розвитку;
- **творча стипендія**, що полягає у наданні матеріальної або фінансової підтримки, що дозволяє або підтримує мистецьку, наукову, дидактичну чи дослідницьку діяльність у сфері мистецтва, професійного чи художнього розвитку;
- **творче перебування**, що полягає в наданні умов проживання, матеріальної або фінансової підтримки, що дозволяє або підтримує мистецьку, наукову, дидактичну чи дослідницьку діяльність у сфері мистецтва, професійного чи мистецького розвитку.

9. Становище академічних викладачів

Громадянин України, який заявляє, що 24 лютого 2022 року працював академічним викладачем вищого навчального закладу, що діє в Україні, і має необхідне професійне звання, науковий ступінь, науковий ступінь або звання професора та відповідну кваліфікацію за посадою, може бути

працевлаштований в університеті в якості академічного викладача без проведення конкурсу.

10. Принципи працевлаштування працівників освіти та охорони здоров'я

Спрощені правила прийому на роботу вчителів, вихователів, шкільних психологів та помічників вчителів. Зокрема, скасовано вимогу володіння польською мовою. Спрощено легалізацію наданих повноважень та надання умовних повноважень лікарям і стоматологам, які мають звітувати перед міністром охорони здоров'я, в якому лікувальному закладі вони будуть виконувати свою професію. Необов'язково вільно володіти польською мовою та мати стандартний період професійного досвіду. Окремі норми поширюються на лікарів і стоматологів під час проходження інтернатури. Лікарям-стажистам була надана можливість продовжити свою практичну підготовку в Польщі та були такі самі права, як і польські лікарі, які навчаються. Медсестри та медичні сестри також можуть бути працевлаштовані на спрощеній основі.

11. Оплата праці іноземців

Відповідно до змін до Закону про іноземців, оплата праці іноземця у 2022 році не може бути іноземного працівника за сумісництвом. Вимога щодо мінімальної заробітної плати поширюється лише на іноземців, які хочуть виконувати роботу на підставі дозволу на тимчасове проживання та роботу. Описана зміна в нормативних актах, однак, не має означати повну відставку з працевлаштування іноземного працівника за сумісництвом. Змінений закон передбачає, що вимога щодо мінімальної заробітної плати також вважається виконаною, якщо метою перебування іноземця в Польщі є виконання роботи більше ніж у одного роботодавця і сума цих заробітних плат не нижче мінімальної заробітної плати. Якщо іноземець має візу та дозвіл на роботу або виконує роботу на підставі декларації про доручення виконання роботи, іноземець зможе отримувати винагороду, пропорційну робочому часу.

Stowarzyszenie DOGMA zaprasza do punktów poradniczych na terenie Powiatu Wodzisławskiego:

Punkty poradnicze prowadzone przez Stowarzyszenie DOGMA:

- **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Budynek Oazy Aktywności,**
ul. Wałowa 30, Wodzisław Śl.
Poniedziałek, środa 14.00-18.00 | Wtorek 10.00-14.00
- **Centrum Usług Społecznych,** ul. Korfantego 87, Radlin.
Poniedziałek, wtorek, czwartek 13.00-17.00 | Środa, piątek 9.00-13.00
- **Gminne Centrum Kultury,** ul. Kopernika 8, Gorzyce.
Czwartek 14.00-18.00 | Piątek 10.00-14.00

Inne punkty poradnicze w powiecie wodzisławskim:

- **Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej (NPP)**
Zespół Poradni Specjalistycznych, ul. 26 Marca 164, Wodzisław Śląski.
Poniedziałek i piątek 8.00-16.00 | Wtorek i środa 10.00-18.00
Czwartek 9.00-17.00
- **Punkt NPP Urząd Miasta Pszów (Urząd Stanu Cywilnego),**
ul. Pszowska 534, 44-370 Pszów.
Poniedziałek i piątek 10.00–14.00 | Wtorek 8.00-12.00
Środa 13.00-17.00 | Czwartek 9.00-13.00.
- **Punkt NPP Rydułtowskie Centrum Kultury FENIKS,**
ul. Strzelców Bytomskich 9a, 44-280 Rydułtowy.
Poniedziałek 9.00-13.00 | Wtorek - piątek 12.00-16.00

Zapisy pod numerem telefonu: **32 41 20 951** lub przez stronę internetową:

[Zapisy na Nieodpłatną Pomoc Prawną lub Obywatelską](#) Potrzebujesz informacji? Zadzwoń na infolinię Stowarzyszenia DOGMA: **tel. 79 88 69 599**. Zadanie finansowane ze środków budżetu Państwa przekazanych przez Powiat Wodzisławski

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI
www.ms.gov.pl

Товариство DOGMA запрошує Вас до консультаційних пунктів у Водзиславському районі

Консультаційні пункти Товариство DOGMA:

- **Районний центр допомоги сім'ї**
Будинок оазису діяльності ul. Wałowa 30, Водзислав
Понеділок, середа 14.00-18.00 | Вівторок 10.00-14.00
- **Центр соціальних послуг** ul. Korfantego 87, Радлін
Понеділок, вівторок, четвер 13.00-17.00 | Середа, п'ятниця 9.00-13.00
- **Районний центр Культури** ul. Kopernika 8, Ґожице
Четвер 14.00-18.00 | П'ятниця 10.00-14.00

Інші консультаційні пункти у Водзиславському районі:

- **Пункт безкоштовної юридичної допомоги**
Комплекс спеціалізованих консультацій ul. 26 marca 164, Водзислав
Понеділок і п'ятниця 8.00-16.00 | Вівторок і середа 10.00-18.00
Четвер 9.00-17.00
- **Пункт безкоштовної юридичної допомоги**
Адміністрація міста Пшув ul. Pszowska 534, 44-370 Пшув
Понеділок і п'ятниця 10.00–14.00 | Вівторок 8.00-12.00
Середа 13.00-17.00 | Четвер 9.00-13.00.
- **Пункт безкоштовної юридичної допомоги** Ридултовський центр культури ФЕНІКС ul. Strzelców Bytomskich 9a, 44-280 Ридултови
Понеділок 9.00-13.00 | Вівторок – п'ятниця 12.00-16.00

Реєстрація за номером телефону: **32 41 20 951** або через веб-сайт:

[Реєстрація для отримання безкоштовної правової](#) Потрібна інформація?

Зателефонуйте до Товариства DOGMA: **tel. 79 88 69 599**. Громадське завдання співфінансується з коштів, отриманих від району Водзиславського

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI
www.ms.gov.pl

